

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
AUDİTORLAR PALATASI
AZƏRBAYCAN İQTİSADÇILAR İTTİFAQI**

**AZƏRBAYCAN İQTİSADİYYATININ
STRATEJİ YOL XƏRİTƏSİ:
HESABATLIQ VƏ ŞƏFFAFLIQ PROBLEMLƏRİ**
Beynəlxalq elmi-praktik konfrans
Bakı - 2017, 21-23 sentyabr

TÖVSIYƏLƏR

I. Konfrans barədə

Şəffaflığın artırılması və bununla sıx əlaqədə olan hesabatlığa diqqətin gücləndirilməsi dünyada son illər ərzində baş vermiş iqtisadi-maliyyə böhranı şəraitində zəruri və obyektiv bir proses olmaqla, iqtisadiyyatın ram edilməsi və iqtisadi geriləmənin dayanıqlığın möhkəmləndirilməsi nöqtəyi-nəzərindən yüksək əhəmiyyət kəsb edir.

Müasir şəraitdə dünyada baş verən sosial-iqtisadi proseslər, mövcud iqtisadi durum, globallaşma və digər dünyəvi amillər hesabatlığın və şəffaflığın təkmilləşdirilməsini zəruri edən bir sıra mühüm çağırışları irəli sürür.

2017-ci il 21-23 sentyabr tarixlərində Azərbaycan İqtisadçılar İttifaqı və Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının birgə təşkilatçılığı ilə keçirilmiş "Azərbaycan iqtisadiyyatının yol xəritəsi: hesabatlıq və şəffaflıq problemləri" mövzusunda beynəlxalq elmi-praktik konfransda 15 ölkəni (Azərbaycan, Türkiyə, Rusiya Federasiyası, Rumıniya, Litva, Latviya, Polşa, Moldova, Gürcüstan, Bolqarıstan, Estoniya, Ukrayna, Makedoniya, Belarus, Çernoqoriya) təmsil edən 65 qurumdan 150 nümayəndə iştirak etmişdir. Konfrans dövründə 37 məruzə dinlənilmiş, 105 tezis müzakirə edilmişdir.

Konfransın keçirilməsində əsas məqsəd iqtisadi inkişafın mühüm amili kimi qiymətləndirilən şəffaflığın artırılması və hesabatlığın yüksək səviyyədə qurulması, yeni hesabatvermə formalarının tətbiqi, mütərəqqi idarəetmə, nəzarət forma və metodlarının yaradılması, prudensial nəzarət mexanizmlərinin yaradılması və riskəsaslı nəzarətə keçidin təmin edilməsi, maliyyə hesabatlığı sahəsində qabaqcıl təcrübənin tətbiqi istiqamətləri, Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartlarının kiçik və orta sahibkarlıq subyektləri tərəfindən tətbiqinin stimullaşdırılması, korporativ idarəetmə standartlarının tətbiqinin gücləndirilməsi, büdcədən kənar vəsaitlərin idarə olunması və monitorinqi sisteminin təkmilləşdirilməsi, ilkin uçotun təşviqi və statistika infrastrukturunun yaxşılaşdırılması, maarifləndirmə və əməkdaşlıq sahəsində təcrübə mübadiləsi və müzakirələr aparmaqdan ibarət olmuşdur.

Konfrans iştirakçılarının qənaətinə, müzakirələrin nəticəsi olaraq, irəli sürülən tövsiyələr ölkəmizdə hesabatlıq və şəffaflıq problemlərinin həllində mühüm əhəmiyyət kəsb edəcəkdir.

II. Beynəlxalq konfrans iştirakçıları tərəfindən aşağıdakı məsələlər müzakirə edilmişdir:

- Qloballaşma şəraitində milli inkişaf strategiyaları və yol xəritələri;
- Strateji yol xəritələri – dövlətin qlobal çağırışlara cavabı kimi;
- Hesabatlıq və şəffaflığa dair yeni dövrün çağırışları;
- İnvestisiyaların cəlb edilməsində şəffaflığın və hesabatlılığın əhəmiyyəti;
- Sahibkarlığın inkişafında şəffaflığın rolu;
- Dövlət-özəl bölmə partnyorluğunun reallaşması çərçivəsində dövlət investisiyalarının istifadəsinə nəzarət;
- Maliyyə xidməti bazarında sağlam rəqabət mühitinin formalaşdırılması zərurəti;
- Büdcə-vergi sferasında hesabatlıq və şəffaflıq;
- Antikorrupsiya siyasəti və çirkli pulların yuyulmasına qarşı mübarizə;
- Korporativ idarəetmədə hesabatlıq və şəffaflıq;
- Korporativ idarəetmə sistemində maraqlı tərəflərin mənafeələrinin qorunmasında şəffaflığın rolu;
- Bank riskləri və onların qiymətləndirilməsi metodları və modelləri;
- Maliyyə sabitliyinin dəstəklənməsi kontekstində pul-kredit siyasətinin şəffaflıq və kommunikasiya strategiyası;
- Dövlət auditi və dövlət maliyyə nəzarəti;
- Risk əsaslı nəzarət modelinin prinsiplərinin tətbiqinə innovativ yanaşma;
- Müəssisələrdə daxili audit sisteminin təkmilləşdirilməsinin əsas istiqamətləri;
- Maliyyə bazarında prudensial nəzarət və şəffaflığın təmin edilməsi;
- Maliyyə nəzarətinin perspektiv inkişaf istiqamətləri;

- Cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə üzrə daxili nəzarət sisteminin təşkili problemləri;

- Mühasibat uçotunun və müstəqil auditin inkişafını şərtləndirən amillər;

- Auditin müasir problemləri və onların həlli yolları;

- Yeni iqtisadi şəraitdə auditə ictimai etimadın möhkəmləndirilməsi zərurəti;

- Strateji yol xəritələrində qarşıya qoyulmuş hədəflərlə bağlı statistik hesabatlıq;

- Beynəlxalq təcrübədə maliyyə hesabatlılığının tənziqlənməsi xüsusiyyətləri;

- Auditor peşəsinin Avropa İttifaqı Direktivlərinə uyğunlaşdırılması problemləri;

- Beynəlxalq maliyyə hesabatları və audit standartlarının tətbiqi təcrübəsi;

- Mühasibat uçotu və audit sahəsində mütəxəssislərin hazırlanması və yenidən hazırlanmasının müasir problemləri;

- Çirkli pulların yuyulmasına qarşı mübarizə üzrə təlim strategiyasının reallaşdırılması proqramı;

- Bələdiyyələrdə şəffaflığın artırılması problemləri;

- Kiçik biznesdə hesabatlılığın sadələşdirilməsi üzrə metodik normativ bazanın yaradılması.

III. Beynəlxalq elmi-praktik konfransda aparılan müzakirələrin nəticəsi olaraq, iştirakçılar tərəfindən qeyd edildi:

Aktuallıq

- Azərbaycanda milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə Strateji Yol Xəritəsində hesabatlıq və şəffaflıq problemlərinə dair mühüm tədbirlər nəzərdə tutulmuşdur.

- İqtisadiyyatın səmərəli idarə edilməsi və davamlı inkişaf məqsədlərinə nail olmaq üçün hesabatlılığın təkmilləşdirilməsinin, düzgün və obyektiv tərtib edilməsinin, vaxtli-vaxtında təqdimatının keçirilməsinin və şəffaflığın artırılmasının rolu çox mühümdür.

- Səmərəli maliyyə nəzarəti sistemi və təkmilləşdirilmiş hesabatlıq hər bir ölkənin iqtisadi, maliyyə sabitliyinin və davamlı inkişafının mütləq şərtidir.

- Investisiyalarının cəlb edilməsində və idarə edilməsində şəffaflıq və hesabatlığın rolu danılmazdır.

- BMT Baş Assambleyasının 2003-cü il 31 oktyabr tarixli 57/169 nömrəli Qətnaməsi ilə qəbul edilmiş konvensiyada nəzərdə tutulduğu kimi, tərtib edilmiş hesabatlarda mühasibat uçotu və audit sahəsində milli qanunvericiliklər, qaydalar və standartlar nəzərə alınmaqla, göstərilənlərin qadağan edilməsi üçün aşağıdakı tədbirlərin görülməsi mühüm əhəmiyyət kəsb edir:

- Uçotdankənar hesabların tərtib olunması;
- Uçota alınmamış və ya düzgün qeydiyyatla alınmamış əməliyyatların aparılması;
- Mövcud olmayan xərclərin uçotunun aparılması;
- Obyekti düzgün müəyyən edilməyən passivlərin qeydə alınması;
- Mühasibatlıq sənədlərinin qanunvericiliklə müəyyən edilmiş müddət başa çatmadan qəsdən məhv edilməsi;
- Saxta sənədlərdən istifadə olunması.

Faktlar

- Beynəlxalq təcrübədə sübut olunmuşdur ki, iqtisadiyyatda, o cümlədən maliyyə bazarlarında şəffaflığın artırılması nəticəsində daha çox xarici investorların cəlb edilməsi mümkün olur və əksinə, şəffaflıq lazımi səviyyədə olmadıqda xarici investisiya da daxil olmaqla investisiya cəlb edilməyi nəzərəcərpacaq dərəcədə zəifləyir.

- Aparılan sorğu və təhlillər hələ də biznesin şəffaf idarə edilməsində problemlərin mövcudluğunu, maliyyə hesabatlarının tam olmasını və ya müvafiq tələblərə uyğun tərtib edilməməsini göstərir.

- Son onilliklərin böyük iqtisadi böhranları, xüsusilə, sonuncu global maliyyə böhranının dərsəri bir daha göstərdi ki, siyasət qərarların tətbiq effektivliyi baxımından, xüsusən də böhran şəraitində bazar konyunkturunda yaranan qeyri-müəyyənliklərin rəşional idarə olunması üçün mərkəzi bankların kommunikasiya siyasəti mühüm əhəmiyyətə malikdir.

- Mərkəzi banklar tərəfindən bəyan edilən siyasət və hədəf proqnozlarına əsaslanan şəffaflıq indeksi, mərkəzi bankçılığın əsas siyasət fenomeni olan inflyasiya səviyyəsi ilə tərs mütənəsibdir. Yeni hansı iqtisadiyyatlarda mərkəzi bankların siyasət və fəaliyyət

kommunikasiyaları daha güclüdürsə, həmin iqtisadiyyatlarda inflyasiya səviyyəsi daha aşağıdır.

- Pul siyasətində şəffaflıq mərkəzi bankların daha hesabatlı fəaliyyət göstərməsi ilə yanaşı, siyasətin səmərəliliyini artırır.

- Mərkəzi bankların müxtəlif iqtisadi vəziyyətlərə reaksiyasının aydın olması qeyri-müəyyənliyi azaldır, ev təsərrüfatları və firmaların mərkəzi bankın fəaliyyətinə dair gözləntilərinin formalaşmasına kömək etməklə, uzunmüddətli faiz dərəcələri üzərində pul siyasətinin təsirini gücləndirir. Şəffaflığın yüksəlməsi və qeyri-müəyyənliyin azalması nəticə etibarilə pul siyasətinin iqtisadi artıma və inflyasiyaya təsir imkanlarını yüksəltmiş olur.

- Pul siyasəti hədəflərinin dəqiq müəyyən edilməsi, habelə pul və maliyyə sabitliyi siyasətinə strateji yanaşma yüksək hesabatlıq və şəffaflıqla tamamlandıqda pul və maliyyə sabitliyi siyasətinə böyük töhfə verir.

- Məlumatların operativ yerləşdirilməsi, illik hesabatların, tədqiqat bülletenlərinin makroiqtisadi və maliyyə sabitliyinə dair ekonometrik modellərin veb-saytlarda yerləşdirilməsi vasitəsilə makroiqtisadi konyunkturun düzgün qavranılmasına nail olmaq mümkündür.

- Qabaqcıl dünya təcrübəsində mərkəzi bankların getdikcə daha şəffaf və hesabatlı fəaliyyət göstərməsi tendensiyası müşahidə olunur. Pul siyasətinin məqsədinin aydın olması iqtisadi subyektlər arasında qeyri-müəyyənliyi azaldır, mərkəzi bankın fəaliyyətinə dair gözləntilərin formalaşmasına kömək etməklə, pul siyasətinin uzunmüddətli faiz dərəcələri üzərində təsirini gücləndirir və nəticə etibarilə pul siyasətinin inflyasiyaya təsir imkanını yüksəldir. Mərkəzi bankların siyasət "maşınları" getdikcə daha çox gözləntilərin idarə edilməsinə istiqamətlənməkdədir. Bu isə son illərdə kommunikasiya məsələsini mərkəzi bankların siyasət alətləri panelində başlıca elementlərdən birinə çevirir.

- Dünya təcrübəsi göstərir ki, iqtisadi subyektlərin auditdən keçmə faizi yüksək olan ölkələrdə korrupsiyanın səviyyəsi çox aşağı olur, başqa sözlə şəffaflıq daha yüksək səviyyədə təmin olunur.

- Auditor yalnız müəssisə ilə nəzarətədiçi orqanlar arasında konfliktli vəziyyətlərin yaranmaması sahəsində özünü təmizləyən effektiv alət olmamalı, həm də onun işini yaxşılaşdıran, fəaliyyət səmərəliliyi və nəticəliyini təmin edən vasitə kimi çıxış etməlidir.

- Auditin nəticələrinə dair təklif və tövsiyələr verilməsi ilə yanaşı bu istiqamətdə hazırlanacaq tədbirlər planının tərtibi üzrə müvafiq köməklik göstərilməsinin genişləndirilməsi zəruridir.

- Tam və obyektiv məlumatlar idarəetməyə dair qərar qəbul etmə prosesində başlıca zəmin kimi çıxış edir.

- Maliyyə məlumatlarının və hesabatların auditor rəyi ilə birgə vaxtında təqdim edilməsi zəruridir.

Mövcud nöqsanlar və zəifliklər

- Hesabatlıq və şəffaflığın səviyyəsi yeni dövrün çağırışlarına tam cavab vermir.

- Şəffaflığın artırılması və hesabatlığın yaxşılaşdırılması sahəsində istər ölkələrin müvafiq qurumları arasında nizamlanma və tənzimlənmənin, istərsə də qabaqcıl xarici təcrübənin yaradıcılıqla tətbiqi imkanlarından tam istifadə olunmur;

- Şəffaflığın olmaması qazanılan iqtisadi uğurların davamlılığına və sosial rifahın təmin edilməsinə ciddi mənfi təsir göstərir.

- Açıq səhmdar cəmiyyətlərinin korporativ idarəetmə standartlarının zəif tətbiq etməsi, şəffaflığın aşağı səviyyədə olması kapitalın qiymətli kağızlar bazarı vasitəsilə cəlb edilməsini məhdudlaşdırır.

- Maliyyə hesabatlarının saxtalaşdırılması çox təhlükəli bir hal olmaqla, vergi daxilolmalarının həcmnin azalmasına, sahibkarlıq fəaliyyətində risklərin ölçülərinin səhv qiymətləndirilməsinə, ölkədə iqtisadi mühitin pisləşməsinə gətirib çıxarır.

- Əksər ölkələrdə maliyyə hesabatlığı sahəsində dələduzluq törədilməsi barədə dəqiq statistik məlumat yoxdur. Lakin, bəzi ölkələrdə aparılmış tədqiqatlarla müəyyən olunmuşdur ki, maliyyə hesabatlarında saxtakarlıqdan dəyən ziyan başqa növ dələduzluqlar nəticəsində dəyən zərərlərin arasında birinci yeri tutur.

- Hazırda korporativ hesabatlıq şirkətdə hesabatlıq prosesinin səmərəliliyinin yüksəldilməsinə və əlavə vaxt itkisinin qarşısının alınmasına lazımı təminat vermir. Korporativ hesabatlıqdan inteqrasiya olunmuş hesabatlığa keçid şirkətin fəaliyyətində qeyri-maliyyə amillərinin əhəmiyyətinin yüksəldilməsinə və tənzimləyicilərin tələblərinin gücləndirilməsinə zəmin yaradır.

- Maliyyə xidməti bazarında sağlam rəqabət mühitinin tam formalaşması bərqərar olmamışdır.

- Korrupsiyaya qarşı mübarizədə ictimaiyyətin iştirak səviyyəsi zəifdir.

- Maliyyə nəzarəti formaları arasında səlahiyyət çərçivələrinin müəyyən edilməsi və nəzarət qurumları arasında məlumat mübadiləsinin təşkili lazımi səviyyədə deyildir.

- Korporativ idarəetmə sistemində maraqlı tərəflərin mənafelərinin qorunması istiqamətlərində mövcud olan problemlər hesabatlıq və şəffaflıqda olan çatışmazlıqlarla əlaqədardır.

- Müəssisələrdə daxili nəzarət və daxili audit sisteminin səviyyəsi mövcud tələblərə tam cavab vermir.

- Yeni iqtisadi şəraitdə auditə ictimai etimadın zəifləməsi müşahidə olunur ki, bu da auditin özündə mövcud olan problemlər və çatışmazlıqlarla əlaqədardır.

- Hesabatlıqda və şəffaflıqda olan problemlər qanunvericilikdə mövcud olan çatışmazlıq və uyğunsuzluqlarla sıx əlaqədardır.

- İqtisadi sahədə şəffaflıq və hesabatlığın yüksəldilməsi risklərin düzgün proqnozlaşdırılmasından, yeni nəzarət metodlarının tətbiqindən və maliyyə nəzarəti mexanizmlərinin çevikliyindən birbaşa asılıdır.

- Korporativ idarəetmənin müvafiq prinsiplər və etika qaydalarına uyğunluğu bir sıra hallarda qənaətləndirici deyildir.

- Auditor xidmətinin keyfiyyəti beynəlxalq audit standartlarının tələblərinə və ictimai maraqların uzlaşdırılmasına heç də həmişə cavab vermir.

Ehtiyac və zərurətlər

-Müasir şəraitdə dünyada baş verən sosial-iqtisadi proseslər, mövcud iqtisadi durum, qloballaşma və digər dünyəvi amillər hesabatlığın və şəffaflığın təkmilləşdirilməsini zəruri edən bir sıra mühüm çağırışları irəli sürür.

- Dünyada son dövrlərdə baş verən iqtisadi-siyasi proseslər ölkədə qiymətli kağızlar bazarının, investisiya, bank və sığorta fəaliyyəti sahələrinin, habelə ödəniş sistemlərinin fəaliyyətinin çevikliyinin və şəffaflığının təmin olunmasını, həmçinin bu sahələrdə tənzimləmə və nəzarət sisteminin təkmilləşdirilməsini, eləcə də ictimai nəzarət sisteminin yaradılmasını zəruri edir.

- Şəffaf mühit investorlara riskləri və gözlənilən gəlirləri daha yaxşı qiymətləndirmək və əsaslandırılmış qərarlar vermək imkanı yaradır.

- Hər bir şirkət tərəfindən dövlət və onun vətəndaşları qarşısında nə dərəcədə şəffaf fəaliyyət göstərməsi niyyətinin şəffaflıq indeksi ilə müəyyənləşdirilməsi vacibdir.
- Müasir şəraitdə ən mühüm problemlərdən biri hesabatlıqda saxtalaşdırmanın qarşısının alınması və onun düzgünlüyünə nail olunmasıdır.
- Statistika, vergi və maliyyə hesabatlarının Strateji Yol Xəritəsinə müvafiq olaraq təkmilləşdirilməsinə ehtiyac vardır.
- Mühasibat uçotu və audit sahəsində mütəxəssislərin hazırlanması və yenidən hazırlanması sahəsində bir sıra problemlər öz həllini gözləyir.
- Nəzarət və hesabatlıq sahəsində peşəkarların hazırlanması və sertifikatlaşdırılması sistemləri təkmilləşdirilməlidir.
- Maliyyə vəsaitlərindən istifadənin səmərəliliyinin artırılması və bələdiyyələrdə şəffaflığın yüksəldilməsi, nəzarətin müxtəlif qolları arasında əlaqələrin yüksəldilməsi ictimai nəzarətin daha geniş tətbiqini zəruri edir.
- Hesabatlığın təhrif olunmasının müəyyənləşdirilməsinə dair xüsusi meyarların və metodik bazanın yaradılması zəruridir.
- İnteqrasiya olunmuş hesabatlığın tətbiqinin genişləndirilməsinə ciddi ehtiyac duyulur.
- Daha səmərəli qərarların qəbul edilməsinə imkan verən statistika infrastrukturunun yaradılmasına, müvafiq sorğu və təhlillərin aparılması istiqamətində tədbirlərin görülməsi zəruridir.
- Təsərrüfat subyektlərinin fəaliyyətində beynəlxalq standartların tətbiqi səviyyəsinin yüksəldilməsi zəruridir.
- Kiçik və orta şirkətlərdə hesabatlığın sadələşdirilməsi vacibdir.
- Maliyyə auditində gəlir və xərclər smetası, material normaları və xərcləri, bank hesablaşmaları, əməkhaqqı və kollektiv müqavilədən irəli gələn öhdəliklər, mükafatın düzgün hesablanması və verilməsi, icarə məsələləri, kommunal məsrəflər, kadr hazırlığı və digər maliyyə təyinatlı əməliyyatlar təhlil olunmalı və qiymətləndirilməlidir.
- "Dyu-dilidces" in imkanlarından istifadə etməklə sifarişçinin maraq və tələblərinə uyğun onun özünün təyin etdiyi hərtərəfli tədqiqat prosedurlarını əks etdirən auditin genişləndirilməsinə ehtiyac duyulur.

- "Dyu-dilidces" tam adaptasiyalı şirkətin fəaliyyətinin maliyyə vəziyyəti, onun bazardakı mövqeyi və perspektivləri üzrə çoxtərəfli dolğun tədqiqat araşdırmasına və qiymətləndirməyə imkan verən audit metodlarının tətbiqinin genişləndirməsini zəruri edir.

IV. Konfrans iştirakçıları tərəfindən müasir şəraitdə iqtisadiyyatda hesabatlılığın və şəffaflığın səviyyəsinin yüksəldilməsi və bu sahədə mövcud olan problemlərin həlli üçün aşağıdakılar tövsiyə olunur:

1. Maliyyə hesabatları, mühasibat uçotu və auditin problemlərinə dair

- MHBS üzrə hesabatların formalaşdırılması məqsədilə müəssisələrdə uçot siyasətinin müəyyənləşdirilməsi;
- Ənənəvi audit və İTS-nin audit vasitəsilə müəssisənin maliyyə-iqtisadi vəziyyətinin inkişafının təmin olunması, nəzarət prosedurlarının daha dəqiq və aydın izlənməsi, idarəetmə sisteminin və onun ayrı-ayrı həlqələrinin fəaliyyət səmərəliliyinin yüksəldilməsi;
- Elmi-tədqiqat işlərinin maliyyələşdirilməsinin maliyyə uçotu və hesabatı sisteminin təkmilləşdirilməsi;
- Sənaye müəssisələrində strateji planlaşdırılmanın səmərəliliyi və strateji planlaşdırma sisteminin qiymətləndirilməsində maliyyə göstəriciləri ilə yanaşı, qeyri-maliyyə göstəricilərindən istifadə edilməsi üzrə metodikanın hazırlanması;
- Maraqlı tərəflərin şirkətin əhəmiyyətli qeyri-maliyyə göstəricələrinə dair məlumata çıxış imkanlarının gücləndirilməsi;
- Maliyyə hesabatlarının və auditor rəylərinin ictimaiyyətə tam və vaxtında açıqlanması prosedurlarının tətbiqi;
- Dövlət şirkətləri tərəfindən maliyyə məlumatlarının daha dolğun açıqlanmasının təmin edilməsi;
- Qeyri-maliyyə hesabatlığının genişləndirilməsi;
- BMT konvensiyasında hesabatlığa dair nəzərdə tutulmuş tədbirlərin həyata keçirilməsi;
- İntegrasiya olunmuş hesabatlığın tətbiqi ilə bağlı təşkilati-metodiki işlərin görülməsi;

- Maliyyə, iqtisadi və sosial xüsusiyyətli informasiyaların dəqiq, yığcam, ardıcıl və müqayisə olunan qaydada təqdim edilməsi metodikasının hazırlanması və tətbiq edilməsi;
- Auditi aparılan təşkilatlarda auditorlara əlaqəli auditor xidmətləri və ya məsləhətlər göstərilməsinin həvalə edildiyi hallarda maraqlar toqquşmasının qarşısının alınması məqsədilə tədbirlərin həyata keçirilməsi;
- İdxal-ixrac əməliyyatlarının auditi üzrə metodik vəsaitin hazırlanması;
- Ölkənin iqtisadi təhlükəsizliyinin təmin olunması və hesabatlıqda şəffaflığın artırılmasında audit vəzifələrinin yeni dövrün çağırışları ilə uzlaşdırılması və auditin statusunun qanunvericiliklə yüksəldilməsi;
- Auditor xidməti bazarının əhatə dairəsinin, göstərilən əlaqəli xidmətlərin, o cümlədən outsorsinq xidmətlərinin genişləndirilməsi;
- Auditin müxtəlif növləri arasında müvafiq strukturlarla birgə əməkdaşlığın genişləndirilməsi;
- Mühasibat uçotu və maliyyə hesabatlığının şəffaflığının təmin olunmasında auditorların məsuliyyətinin artırılması;
- Audit prosesində şəffaflığın artırılması;
- Auditin keyfiyyətinə ictimai nəzarətin həyata keçirilməsi;
- Auditin keyfiyyətini müəyyənləşdirən amillərin (auditor mədəniyyəti, auditor həmkarları və işçilərinin peşəkarlığı, auditin effektivliyi, auditor hesabatlığının həqiqiliyi və s.) təsir dərəcəsinin artırılması ;

- Auditor təşkilatları tərəfindən: auditin planlaşdırılmasında risk əsaslı nəzarət modeli prinsiplərinin tətbiq edilməsi, göstərilən auditor xidmətinin keyfiyyətini yüksəltməklə auditə olan ictimai etimadın gücləndirilməsi, kiçik və orta ölçülü auditor təşkilatlarında proqram təminatının gücləndirilməsinə nail olunması;
- Müflisləşmə mərhələsində olan kommersiya müəssisələrinin auditi üzrə sahəvi proqramın hazırlanması;

- Müəssisələrin maliyyə hesabatlarının mərhələli şəkildə beynəlxalq standartlar tətbiq edilməklə təkmilləşdirilməsi.

2. Nəzarət sistemi, daxili nəzarət və ictimai nəzarətə dair

-Təsərrüfat subyektlərinin fəaliyyətlərinin könüllü yoxlanılmasına imkan yaradılmasının stimullaşdırılması;

-Büdcə vəsaitlərindən istifadənin monitorinqinin aparılması, müxtəlif nəzarət növləri arasında tənzimləmənin təşkili məqsədi ilə daxili nəzarət, daxili audit və kənar audit arasında düzgün vəzifə, hüquq və məsuliyyət bölgüsünün dəqiqləşdirilməsi;

-Nəzarətin mütərəqqi forma və metodlarının, o cümlədən prudensial nəzarətin tətbiqinin genişləndirilməsi;

-İqtisadi sahədə yoxlayıcı qurumlar arasında bağlanmış əməkdaşlıq sazişlərinin monitorinqi, sazişlərdə nəzərdə tutulmuş tədbirlərin davamlı həyata keçirilməsinin təmin edilməsi;

-Maliyyə vəsaitlərindən səmərəli istifadə üzrə ictimai nəzarət mexanizmlərinin gücləndirilməsi;

-Ərzaq mallarının bazar idarəetməsinin təkmilləşdirilməsi yollarının müəyyən olunması məqsədilə hesabatlılığın və daxili nəzarətin gücləndirilməsi.

-Maliyyə nəzarəti orqanlarının hesabatlılığının artırılması və onlar tərəfindən maliyyə nəzarətinin nəticələri barədə təhlillərin və statistik məlumatların ictimaiyyətə təqdim edilməsi;

- İdarəetmədə səlahiyyətlərin düzgün bölünməsi və qarşılıqlı nəzarət sisteminin qurulması və fəaliyyəti;

- Nəzarət orqanlarının fəaliyyəti ilə bağlı şəffaflığı təmin etmək və hesabatlılığı gücləndirmək məqsədilə ictimai nəzarətin genişləndirilməsi;

- Dövlət auditinin və daxili nəzarətin sıx qarşılıqlı təmasının təşkili;

- Dövlət maliyyə nəzarəti ilə dövlət auditinin funksiyalarının dəqiq müəyyənləşdirilməsi;

- Həyata keçirilən nəzarət tədbirlərinin nəticələri və bu nəticələrin ictimaiyyətə açıqlanması vasitəsilə şəffaflıq və hesabatlılığın gücləndirilməsi;

- Ali maliyyə nəzarəti orqanının hesabatlılığının genişləndirilməsi və təkmilləşdirilməsi;

- İqtisadi fəaliyyət sahələri üzrə daxili auditin təşkili, inkişafı və təkmilləşdirilməsi istiqamətli sahəvi proqramların işlənilib hazırlanması;
- Sənaye müəssisələrində şəffaflığın səviyyəsinin müəyyənləşdirilməsi və bunlarla bağlı tədbirlərin həyata keçirilməsi prosesində müstəqil təşkilatların, cəmiyyəti təmsil edən ictimai qurumların iştirakının təmin olunması;
- Daxili audit xidmətinin:
 - təsərrüfat subyektlərinin fəaliyyətinin həcmi və miqyası,
 - əməliyyatların xarakteri və məqsədləri,
 - texnologiyası, həyata keçirilmə prinsipləri,
 - texniki təminatı,
 - xidmət strukturu və heyətin səriştəliliyi,
 - menecment sistemində baş verən dəyişikliklər nəzərə alınmaqla təşkili;
- Daxili auditin aşağıdakı mərhələlərlə yaradılması və təkmilləşdirilməsi prosesi:
 - daxili auditin məqsədlərinin dürüst ifadə edilməsi;
 - daxili auditin qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail olmaq üçün zəruri olan əsas funksiyalarının müəyyən edilməsi.

3. Bank, maliyyə və vergi problemlərinə dair

- Regionların inkişafı, investisiya cəlbediciliyini yaxşılaşdırmaq üçün sürətli amortizasiya və vergi kreditindən istifadə edilməsi;
- Valyutanın xaricə axınının qarşısının alınması məqsədilə iqtisadi tədbirlərlə yanaşı, qeyri-iqtisadi tədbirlər sisteminin hazırlanması və tətbiqi;
- Derivativlərlə əməliyyatlara dəqiq və hərtərəfli nəzarətin həyata keçirilməsi istiqamətində tədbirlərin görülməsi;
- İqtisadi vitallıq potensialının (BİVP) qiymətləndirilməsi üçün onun bankın ümumi vitallıq potensialındakı (BVP) payını və qeyri-iqtisadi vital potensialın (BQİVP) həcminə nisbətinin müəyyənləşdirməsi istiqamətində tədbirlərin görülməsi;
- Kredit risklərindən irəli gələn itkilərin nəticələrinin, gözlənilən meyillərinin, istiqamətlərinin müəyyən olunması sahəsində araşdırmaların aparılması;
- Kapital bazarlarında volativliyin gücləndirilməsi;

- Dövriyyənin uçotdan yayındırılması üçün geniş imkanlar yaradan hesablaşmalarda nağd əməliyyatların xüsusi çəkisinin azaldılması tədbirlərinin genişləndirilməsi;
- Səmərəli pul siyasəti rejiminin tətbiq edilməsi;
- İnflyasiyanı effektiv idarə etməyə imkan verən "inflyasiyanın hədəflənməsi" rejiminin formalaşdırılması;
- Mərkəzi Bankın faiz dərəcəsi kanalının transmissiya qabiliyyətinin yüksəldilməsi məqsədilə çevik banklararası bazarın yaradılması və inkişaf etdirilməsi;
- İkiqat vergitutmanın aradan qaldırılması və investisiyaların təşviqi və qarşılıqlı qorunması haqqında sazişlərin bağlanması işinin davam etdirilməsi;
- Mənfəət vergisinin hesablanması metodikasında regionlar üzrə fərqli dərəcələrin tətbiqi;
- Vergidən yayınma sahəsində toplanmış təcrübənin ümumiləşdirilməsi və geniş yayılmış yayınma formalarının aşkar olunması və aradan qaldırılması yollarının işlənilib hazırlanması;
- Vergidən yayınmanın mövcudluğu əlamətlərinin normativ sənədlərdə aşağıdakı kimi təsnifləşdirilməsi:
 - Mühasibat sənədlərində sistemli şəkildə bir neçə vergi ilində çıxılan və çıxılması məhdudlaşdırılan xərclərin xüsusi çəkisinin çox olmasının vergidən yayınma əlaməti kimi qiymətləndirilməsi;
 - Vergi orqanları arasında iqtisadi subyektin miqrasiya etməsinin vergidən yayınmaya cəhd kimi qiymətləndirilməsi;
 - Müvafiq statistikaya əsasən baxılan fəaliyyət sahəsində uyğun rentabelliklə müqayisədə mühasibat sənədlərində göstərilən rentabelliğin ciddi fərqlənməsinin də vergidən yayınmanın mövcudluğuna bilavasitə işarə kimi qiymətləndirilməsi;
 - Vergi və maliyyə hesabatlarında sahibkarlıq subyektlərinin gəlirlərinin artım tempi ilə müqayisədə xərclərin artım tempinin nəzərə çarpacaq dərəcədə yüksək olması və ardıcıl illər üzrə zərərin göstərilməsi vergidən yayınmaya meyilliyin əlaməti kimi xarakterizə olunması;
- Maliyyə xidməti bazarında sağlam rəqabət atmosferinin formalaşdırılması.

- Investisiya auditinin yekunları ilə resursların sərfinin səmərəliliyinin müqayisəsinin tətbiqi;
- Dövlət büdcəsinin və sosial müdafiə fondunun vəsaitlərinin formalaşdırılması və istifadəsinin düzgünlüyünün monitorinqinə kənar auditorların cəlb edilməsi işinin təşkili və intensivləşdirilməsi;
- Maliyyə qoyuluşlarının audit prosesinde investisiya layihələrinin maliyyələşdirmə mənbələrinin düzgün seçilməsinin qiymətləndirməsi;
- Eyni tipli və özündə eyni informasiya daşıyan hesabatın ümumi vahid formasının hazırlanması, onun bir dövlət orqanına təqdim edilməsi, həmin hesabat nəticəsində əldə olunmuş informasiyanın müxtəlif orqanlar (Vergilər Nazirliyi, Dövlət Sosial Müdafiə Fondu, Dövlət Məşğulluq Xidməti, Statistika Komitəsi və s.) arasında mübadiləsi işinin təşkili;
- Texnogen təhlükəsizlik tədbirlərinin və ekoloji nəzarətin səmərəli həyata keçirilməsi üçün hüquqi və təşkilati mexanizmlərin təkmilləşdirilməsi;
- Ekoloji vergi hesablamaları üçün normativ metodik bazaların hazırlanması tələb olunur;
- İstehsalçılar üçün təbiətiqoruyucu tədbirlərin aparılması və fəaliyyət növlərinin ekoloji səviyyələri nəzərə alınmaqla vergi güzəştlərinin müəyyən edilməsi;
- Vergilərin ümumi məbləğini saxlamaqla təbiətdən istifadə ilə əlaqədar verginin xüsusi çəkisinin artırılması.

4. Statistika, sorğu və təhlillərin aparılmasına dair

- Texnoloji innovasiyalar və intellektual məhsullar bazarında marketing araşdırmalarının aparılması;
- Bazarın rəqabət mühitinin xarici və daxili təhlilinin xüsusiyyətlərinin aşkar olunması, ərzaq bazarının idarə edilməsi və nizamlanmasının təşkilati mexanizminin işlənilib hazırlanması, topdan və pərakəndə satış bazarlarının kompleks tədqiqinin aparılması;
- İnnovasiya statistikasının formalaşdırılması;

- İdarəetmə sisteminin və nəzarətin səmərəliliyinin tədqiqinin qiymətləndirilməsi ilə bağlı optimal seçim meyarlarının müəyyən edilməsi;
- Daha səmərəli qərarların qəbul edilməsinə imkan verən statistika infrastrukturunun gücləndirilməsi;
- Şəffaflığın və hesabatlığın təmin olunması məqsədilə şirkətlərin fəaliyyəti barədə beynəlxalq standartlara uyğun rüblük məlumatları və illik hesabatları, digər zəruri informasiyaları mətbuatda və rəsmi internet səhifələrində aydın başa düşülən şəkildə, milli dildə və ingilis dilində olmaq şərtilə mütəmadi dərc etdirməsi, ən azı ildə bir dəfə mətbuat konfransının təşkili;
- İctimaiyyətin şirkət haqqında məlumatlarla bağlı tələblərinin ödənilməsi və şəffaf təşkilat imicinin formalaşdırılması məqsədilə şirkət tərəfindən həyata keçirilən layihələr, gəlir və xərclər, maliyyə fəaliyyəti və digər məsələlər barədə məlumatların mətbuat üçün relizlər vasitəsilə yayılmasının geniş tətbiqi;
- Qeyri-rəsmi məşğulluğa dair məlumatların beynəlxalq səviyyədə müqayisəliyinin təmin edilməsi məqsədilə əhalinin qeyri-rəsmi məşğulluq səviyyəsinin qiymətləndirilməsi üzrə statistikanın təşkilinin təkmilləşdirilməsi;
- Biznesin inkişafına mane olan amillərin müəyyən olunması, biznes və investisiya mühitinin əlverişliyinin artırılması ilə bağlı qərarların qəbulu üçün statistik məlumatların hazırlanması üzrə əsas alətlərdən biri kimi sahibkarlıq subyektlərinin işgüzar fəallığının öyrənilməsinə dair statistik və sosioloji sorğuların keçirilməsi;
- Kənd təsərrüfatı bitkilərinin əkin sahəsi və məhsul yığımına dair statistik müşahidələrin aparılmasının genişləndirilməsi;
- Əhalinin müxtəlif təbəqələrinin ərzağa əlyətərliyi səviyyəsinin qiymətləndirilməsi məqsədilə statistik müayinənin keçirilməsi;
- Statistik məlumatların beynəlxalq müqayisəliyinin təmin edilməsi;
- Ölkəyə gələn turistlərin məmnunluq səviyyəsinin qiymətləndirilməsi üzrə statistik və sosioloji müşahidələrin aparılması;
- İxtisaslaşmış turizm sənayesinin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi çərçivəsində daxili, xarici və gəlmə turizmə dair aktual və ətraflı statistik məlumatların əldə edilməsi, turizm sektoru üzrə təhlillərin aparılması üçün statistik məlumat bazasının genişləndirilməsi;

- Yüksək nağdlaşmanı şərtləndirən fundamental amillərin əhatəli və dərin diaqnostikasının aparılması;
- Kiçik və orta sahibkarlıqla bağlı rəsmi statistika sisteminin təkmilləşdirilməsi məqsədilə göstəricilər sisteminin hazırlanması və məlumat bazasının yaradılması.

5. İqtisadi sahələrin inkişafına dair

- Qeyri-neft emal sənayesinin idarə olunmasında şəffaflığın artırılması üzrə kompleks tədbirlərin işlənib hazırlanması;
- Sənaye klasterlərini inkişaf etdirmək məqsədilə normativ hüquqi bazanın yaradılması və tətbiqi;
- Neft sənayesinə yönəldilən investisiya layihələrində risklərin minimuma endirilməsi üçün vençur kapitalının tətbiqinə şəraitin yaradılması;
- Daxili investisiyaların innovasiya fəaliyyətinə cəlb edilməsinin stimullaşdırılması;
- Aqrar sahə üzrə idarəetmə hesabatlığının tətbiqi;
- Bələdiyyələrdə büdcədən və digər maliyyə vəsaitlərindən istifadənin səmərəliyinin yüksəldilməsi və şəffaflığın artırılması məqsədilə beynəlxalq və yerli təcrübə nəzərə alınmaqla bələdiyyələrin maliyyə nəzarəti sistemində dair metodik vəsaitlərin hazırlanması və tətbiqi;
- Hesabatlığın inkişaf etdirilməsi vasitəsilə risklərin proqnozlaşdırılması və dərəcəsinin azaldılması yolu ilə investisiyaların cəlb edilməsi;
- Hesabatlığın inkişaf etdirilməsinə qanunverici və icra orqanları ilə yanaşı, ictimaiyyətin iştirakının təmin edilməsi;
- İnformasiyanı yaradan biznes təşkilatları və ictimai təşkilatlar üçün başa düşülən, dərəcəsi ölçülə bilən məsuliyyətin müəyyən edilməsi;
- Kiçik biznes subyektlərinə bank kreditlərinin verilməsi prosesinin təkmilləşdirilməsi;
- İqtisadiyyatın real sektorunda və innovasiya fəaliyyətində kiçik biznesin inkişafının stimullaşdırılması;
- İri şirkətlər və kiçik biznes subyektləri arasında səmərəli əməkdaşlıq münasibətlərinin qurulması;

- Fərdi sahibkarlar da daxil olmaqla, kiçik sahibkarlıq subyektlərinin iqtisadi siyahıya alınmasının həyata keçirilməsi;
- Əlverişli investisiya mühitinin formalaşması məqsədilə müdaxilələrin minimuma endirilməsi ilə yanaşı, tənzimləyici və özünüidarəetmə qurumlarının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi;
- Kiçik və orta biznes subyektlərinin maliyyə resurslarına səmərəli çıxışının təmin edilməsi;
- Müasir dövrdə sənaye müəssisələrinin fəaliyyətinin daha səmərəli təşkilində şəffaflıq və hesabatlıq meyarlarının müəyyən edilməsi, sənaye mərkəzində yerləşən müəssisələrin fəaliyyətinin şəffaflıq prinsipləri əsasında təşkili.

6. Korrupsiya, maliyyə saxtakarlığı və PL/TM-ə qarşı mübarizə və qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsinə dair

- Dələduzluq nəticəsində yaranan əhəmiyyətli səhvlərin yalnız hesabat dövrünün sonunda deyil, hesabat ili ərzində ortaya çıxarılması üçün davamlı auditin aparılması;
- Hesabatlıqda dələduzluq və ona qarşı mübarizənin gücləndirilməsi üzrə kompleks tədbirlər sisteminin hazırlanması;
- Maliyyə hesabatlarının təhrif olunması üzrə xüsusi indikatorların işlənilib hazırlanması və onlardan istifadənin genişləndirilməsi;
- Audit sahəsində korrupsiyaya qarşı mübarizə və çirkli pulların yuyulması sferasında dövlət strukturları ilə əməkdaşlığın gücləndirilməsi;
- Səhvlərin və dələduzluq risklərinin səviyyəsinin aşağı salınması məqsədilə yüksək keyfiyyətli auditlə bərabər alternativ yoxlama metodlarından (çarpaz müqayisə) istifadə edilməsi;
- Korrupsiyaya qarşı mübarizədə auditin rolunun və məsuliyyətinin artırılması;
- Korrupsiyaya qarşı mübarizədə informasiyanın açıqlanması mexanizmlərinin müəyyən edilməsi və bu hallar barədə məlumat təqdim etmiş şəxslərin müdafiəsinin təşkili;
- Korrupsiya hallarının qiymətləndirilməsi üzrə proqramların və meyarların hazırlanması;

- Korrupsiyaya qarşı mübarizə və onun profilaktikası üzrə məcmu illik məlumatların cəmiyyətə və monitorinq iştirakçlarına müntəzəm çatdırılmasının təşkili;
- Şirkət rəhbərliyi tərəfindən ehtimal olunan korrupsiya hallarına yol verilməsi istiqamətində metodikanın hazırlanması;
- Şirkət tərəfindən korrupsiya risklərinin aşkarlanması və qiymətləndirilməsi istiqamətində tədbirlərin yerinə yetirilməsi;
- Korrupsiya və rüşvətxorluğa qarşı mübarizədə preventiv tədbirlərlə yanaşı, inzibati, cəza tədbirləri və struktur xarakterli tədbirlərin həyata keçirilməsi;
- Korrupsiyaya qarşı mübarizədə uğurlu əlaqələndirmə və cinayət təqibinin aparılmasının gücləndirilməsi;
- Korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində qabaqlayıcı tədbirlərin sistemli və davamlı şəkildə həyata keçirilməsi;
- Vətəndaş cəmiyyəti institutlarının yoxlayıcı qurumlarla birgə təşkilatçılığı ilə korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə maarifləndirmə tədbirlərinin həyata keçirilməsinin təşkili;
- Dələduzluq risklərinin qiymətləndirilməsi üzrə metodikanın işlənilib hazırlanması;
- Şəffaflıq və hesabatlıq meyarlarının beynəlxalq standartların, qanunvericiliyin və tənzimləmə qaydalarının ehtiva olunması istiqamətində yenilənməsi;
- Dövlət idarəçiliyində şəffaflığın artırılmasına, ixtisaslaşmış antikorrupsiya qurumlarının və yoxlayıcı qurumların fəaliyyətinin gücləndirilməsinə, vətəndaş cəmiyyəti və beynəlxalq tərəfdaşlarla əməkdaşlığın gücləndirilməsinə, habelə korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə beynəlxalq standartlara cavab verən qanunvericiliyin formalaşdırılması;
- Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının fəaliyyətinin beynəlxalq təcrübəyə və beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması məqsədilə "Hesablama Palatası haqqında" yeni qanunun qəbul edilməsi sahəsində tədbirlərin görülməsi;
- Vətəndaş cəmiyyəti institutlarının nümayəndələrinin milli antikorrupsiya fəaliyyəti planlarının və müvafiq qanunvericilik aktlarının hazırlanması, qəbulu, tətbiqi və monitorinqi prosesində fəal iştiraklarının təmin edilməsi və bu sahədə həyata keçirilən tədbirlərin ictimaiyyətə açıqlanması;

- Beynəlxalq audit standartlarının, Peşəkar Mühasiblərin Etika Məcəlləsinin tətbiqini, haqsız rəqabətə qarşı mübarizəni, auditorların peşə məsuliyyətinin gücləndirilməsini və digər müddələri özündə ehtiva edən auditor fəaliyyəti haqqında Azərbaycan Respublikasının yeni qanununun qəbul edilməsi;
- “Daxili audit haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununa dəyişikliklərin edilməsi;
- Hesabatlığın və şəffaflığın artırılmasına yönəlmiş təkliflərin Vergi Məcəlləsində və “Mühasibat uçotu haqqında” Qanunda əks etdirilməsi.

7. Korporativ idarəetmə, beynəlxalq standartların və xarici təcrübənin tətbiqinə dair

- Korporativ idarəetmə standartlarının tətbiqinin genişləndirilməsi;
- Korporativ idarəetmənin hüquqi, institusional və tənzimləyici strukturunun və vəzifələrinin ədalətlik, şəffaflıq, hesabatlılıq və məsuliyyət prinsipləri nəzərə alınmaqla təkmilləşdirilməsi;
- Azərbaycanda korporativ idarəetmə standartlarına əsasən, etibarlı maliyyə hesabatlığı sisteminin qurulması istiqamətində təsərrüfat subyektləri tərəfindən zəruri işlərin yerinə yetirilməsi, o cümlədən:
 - maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətini tənzimləyən hüquqi sənədlərin qəbul edilməsi və onlara riayət olunması;
 - iqtisadi subyektə daxili nəzarət risklərinin idarə edilməsi sisteminin təşkili;
 - iqtisadi subyektin vəzifəli şəxslərinin qanunazidd hərəkətlərinin qarşısının alınması;
 - İqtisadi subyektin fəaliyyəti barədə açıqlanan məlumatların dürüstlüyünün təmin edilməsi.
- Korporativ idarəetmədə müvafiq tərəflərin maraqlarının maksimum müdafiəsinin təmin olunmasında auditin rolunun gücləndirilməsi;
- Şirkətlərin şəffaflıq və hesabatlıq indeksinin hazırlanması və tətbiqi praktikasının genişləndirilməsi;

- Korporativ etik qaydalarda korrupsiya və rüşvətin qarşısının alınmasına dair müddəaların əks etdirilməsi;
- Özəl sektorun davamlı inkişafı üçün korporativ idarəetmə üzrə qabaqcıl xarici təcrübələrin tətbiqinin genişləndirilməsi;
- Korporativ idarəetmədə səlahiyyətdən sui-istifadənin qarşısının alınması, səhmdarların və ictimai maraqların təmin edilməsi
- Korporativ idarəetmədə şəffaflığın təmin edilməsi sahəsində beynəlxalq təcrübənin intensiv öyrənilməsi və tətbiqinin təmin edilməsi;
- Təsərrüfat subyektlərinin fəaliyyətində şəffaflıq və hesabatlıq üzrə beynəlxalq standartların geniş tətbiqinin təmin edilməsi;
- Auditorlar tərəfindən IFAC-ın standartlarına və PMEM-nin tələblərinə əməl edilməsinə nail olunması;
- Məcburi audit sahəsində Azərbaycanın Avropaya inteqrasiyası təşəbbüsünün həyata keçirilməsi məqsədilə Avropa İttifaqının direktivlərinin, tövsiyələrinin və BAS tələblərinin qanunvericiliklə təsbit olunması.

8. Kadr hazırlığına dair

- Sığorta və bank, habelə ayrı-ayrı fəaliyyət sahələri (nəqliyyat, tikinti, sənaye və s.) üzrə ixtisas və biliklərə əsaslanan auditorların yenidən hazırlanmasının təşkili;
- Ali təhsil müəssisələrində audit və mühasibat uçotu ixtisası üzrə kadrların hazırlanmasına peşəkar mühasiblərin və auditorların cəlb edilməsinin genişləndirilməsi;
- Gənclərin və qadınların auditor işinə daha geniş cəlb olunması;
- Beynəlxalq tələblər nəzərə alınmaqla auditor adı almaq üçün meyarların təkmilləşdirilməsi;
- Daxili nəzarətin düzgün təşkili və müəssisənin fəaliyyətində müsbət nəticələrin əldə edilməsi məqsədilə işçi heyətin mütəmadi olaraq PL/TM-ə qarşı mübarizə üzrə təlimə cəlb edilməsi;
- Hesabatları hazırlayan şəxslərin təlim və ya metodik göstərişlər vasitəsilə hazırlığının təşkili;
- Biznes mütəxəssislərinin, habelə mühasiblərin və auditorların davamlı peşə təhsilinin icbariliyinin qanunvericilikdə təsbit olunması;

- Korporativ idarəetmə sistemində testləşdirmə yolu ilə mütəxəssislərin mütəmadi attestasiyasının keçirilməsinin təşkili;

- Maliyyə bazarı iştirakçılarının bilik və bacarıqlarının artırılması, savadlılığın yüksəldilməsi və cəmiyyətdə maliyyə biliklərinin artırılması məqsədilə ümumtəhsil məktəblərinin, universitet tələbələrinin, bank sektorunun və media institutlarının nümayəndələri üçün seminarların təşkili, müxtəlif müsabiqə və təlimlərin keçirilməsinin genişləndirilməsi.

9. Strateji Yol Xəritələrinə dair

- Strateji Yol Xəritələrində hesabatlığa və şəffaflığa dair nəzərdə tutulmuş tədbirlərin vaxtında və keyfiyyətlə yerinə yetirilməsi, o cümlədən:

- Yeni hesabat formalarının hazırlanması;
- Korporativ idarəetmə standartlarının tətbiqinin gücləndirilməsi;
- İlk uçuşun təşviqi;
- Büdcədən kənar vəsaitlərin idarə olunması və monitorinqi sisteminin hazırlanması;
- Mühasibat Uçuşunun Beynəlxalq Standartlarının kiçik və orta sahibkarlıq subyektləri tərəfindən tətbiqinin stimullaşdırılması;
- Konsolidasiya edilmiş riskəsaslı nəzarətə keçidin təmin edilməsi;
- Şəffaflığın artırılması və onlayn resursların gücləndirilməsi;
- Konsolidasiya əsaslı prudensial nəzarətin təşkili;
- Yoxlamaların optimallaşdırılması və risk dərəcəsi əsasında aparılması;
- Statistika infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi;
- Məlumatların açıqlanması mexanizmlərinin müəyyən edilməsi;
- Şəffaflığın artırılması üzrə təşəbbüslərin müəyyənləşdirilməsi;

- Daxili və qlobal inkişaf amilləri nəzərə alınmaqla, milli iqtisadiyyatın innovativ iqtisadi artıma keçid modelinin işlənilib hazırlanması və tətbiqi;

- İqtisadiyyatın innovativ inkişafını təmin edən meyarlar sisteminin əsaslandırılması;

- Maliyyə nəzarətinin vahid metodoloji əsaslarının hazırlanması;

- Müxtəlif nəzarət qurumları arasında qarşılıqlı əlaqələrin inkişaf etdirilməsi və fəaliyyətlərinin uzlaşdırılması;
- Dövlət və qeyri-dövlət nəzarəti, o cümlədən audit nəzarəti arasında qarşılıqlı əlaqə və dəqiq səlahiyyət bölgüsünün aparılması;
- Tənzimləyici qurumlar arasında səmərəli koordinasiyanın həyata keçirilməsi;
- Kölgə iqtisadiyyatının aradan qaldırılması istiqamətində kompleks tədbirlər sisteminin xüsusi Yol Xəritəsi çərçivəsində işlənilib hazırlanması və həyata keçirilməsi;
- Qabaqcıl dünya təcrübəsi nəzərə alınmaqla mükəmməl korporativ idarəetmə və hesabatlığın qurulması mexanizmlərini də ehtiva edən müvafiq yol xəritəsinin işlənilib hazırlanması;
- Yeni Yol Xəritələrinin işlənilib hazırlanması istiqamətində tədbirlərin davam etdirilməsi.